

**NAUCZYĆ SIĘ NIEMIECKIEGO
POZNAĆ NIEMCY**

Ja to zrobię!

**Dla mnie! Dla mojego dziecka!
Dla mojej rodziny!**

Bundesministerium
des Innern

Bundesamt
für Migration
und Flüchtlinge

Ponad 670.000 imigrantów od roku 2005 uczestniczyło w kursie integracyjnym Urzędu Federalnego Migracji i Uchodźców (BAMF). Przede wszystkim wśród rodziców kurs jest szczególnie popularny. Dlaczego właściwie?

„Kurs sprawił, że moje życie w Niemczech jest łatwiejsze. Teraz sama mogę rozmawiać z tutejszymi ludźmi, iść do lekarza, wypełnić formularze, dyskutować z moimi dziećmi. Dużo spraw mogę załatwić sama.“

Fahima z Afganistanu

„Moja mama jest najlepsza! Teraz zna niemiecki i zawsze mi pomaga, gdy w szkole jest ciężko.“

Kaan (9) z matką Safiye z Turcji

„Od sześciu miesięcy jestem z moją rodziną w Niemczech – wszystko jest dla mnie jeszcze całkiem nowe. Kurs dla rodziców pomaga mi odnaleźć się w mojej nowej ojczyźnie.“

Aleksandr z Ukrainy

Moja rodzina mnie dumna!

jest ze

Ahlem osiem lat temu przyjechała ze swoim mężem z Tunezji do Niemiec. Krótco potem przyszedł na świat jej syn Chiheb. Przez pierwsze lata Ahlem była zawsze sama. Jej mąż był w pracy, dziecko bardzo małe, nie miała przyjaciół, gdyż ledwo mogła się porozumieć.

„Kiedy mój syn poszedł do szkoły, usłyszałam od nauczyciela, że istnieją kursy, na których można się uczyć języka niemieckiego. Tak więc zapisałam się na kurs integracyjny dla rodziców.“

To jeszcze nie wszystko: Ahlem nawet zdała egzamin. Na początku była zdenerwowana, ale była też dobrze przygotowana. Najlepsze wyniki osiągnęła na egzaminie ustnym. Tu uzyskała całe 100 procent.

„Nareszcie mogę mojemu synowi pomóc w odrabianiu pracy domowej, gdyż chciałam, żeby był dobry w szkole i później obrał porządną zawód. Znalazłam przyjaciół i nawet mój mąż jest ze mnie dumny. Teraz w Niemczech naprawdę mi się podoba.“

„Poznałyśmy się na kursie integracyjnym dla rodziców. Teraz jesteśmy dobrymi przyjaciółkami. Nasze dzieci chętnie bawią się ze sobą, a my często się spotykamy, także w weekend “

Yasmin z Indii i Razia z Bangladeszu

„Nasz kurs dla rodziców odbywał się w szkole moich dzieci. Co oczywiście było bardzo praktyczne – to było zaraz za rogiem. Odtąd bardzo dobrze orientuję się w szkole, gdy mam pytanie, mogę iść bezpośrednio do nauczycielki.“

**Evelina z Bułgarii z Robertą (5),
Theresą i z Christo (oboje 10)**

„Nigdy nie chodziłam do szkoły. Na kursie zaczynałam od alfabetu. Wszystkiego się nauczyłam i teraz umiem czytać i pisać. Mogę pomóc moim małym dzieciom. Również mój mąż jest z tego bardzo zadowolony.“

Candan z Turcji

Na kursach integracyjnych dla rodziców matki i ojcowie z rodzin imigracyjnych zdobywają sprawności językowe potrzebne do życia w Niemczech. Rodzice uczą się języka niemieckiego i dowiadują się ważnych rzeczy o szkole, edukacji i kształceniu swoich dzieci.

1. Jak znaleźć kurs

Aby znaleźć kurs w swojej okolicy, można:

→ skontaktować się bezpośrednio z instytucją prowadzącą kurs i zapytać o kurs integracyjny dla rodziców. Lista instytucji prowadzących kurs z numerem telefonu i osobą kontaktową znajduje się w Internecie pod www.bamf.de/kurstraeger.

→ zadzwonić do serwisu obywatelskiego Urzędu Federalnego Migracji i Uchodźców (BAMF)

Telefon: +49 (0)911 943 63 90, od poniedziałku do piątku, godz. 9:00 do 12:00.

→ zapytać w szkole/przedszkolu swoich dzieci, czy tam jest prowadzony kurs integracyjny dla rodziców.

Dobrze wiedzieć

Co to jest instytucja prowadząca kurs?

Instytucje prowadzące kurs to dopuszczone przez Urząd Federalny Migracji i Uchodźców (BAMF) organizacje, np. szkoły językowe, które ten kurs integracyjny przeprowadzają. Instytucje te prowadzą kursy nie tylko w swoich pomieszczeniach, ale również w szkołach i przedszkolach.

2. Tak można się zgłosić

Aby móc uczestniczyć w kursie integracyjnym dla rodziców,

trzeba tylko udać się do instytucji prowadzącej kurs integracyjny. Przejmie ona wszystkie dalsze sprawy i pomoże przy wypełnianiu potrzebnych formularzy.

Dobrze wiedzieć

Często kursy są bezpłatne

Uczestnicy/uczestniczki płacą jeden Euro za godzinę lekcją. Pod pewnymi warunkami, przede wszystkim, gdy otrzymuje się zasiłek dla bezrobotnych (Arbeitslosengeld II) lub pomoc społeczną (Sozialhilfe), w Urzędzie Federalnym Migracji i Uchodźców (BAMF) można złożyć wniosek o zwolnienie z tych kosztów. Koszty dojazdu również mogą być zwrócone. Gdy kurs integracyjny dla rodziców zostanie pomyślnie ukończony w ciągu dwóch lat, zwrócona zostaje połowa zapłaconych opłat za kurs. Późni przesiedleńcy mogą uczestniczyć bezpłatnie. Dalsze informacje można uzyskać w swojej instytucji prowadzącej kurs.

3. Tak przebiega kurs

Kurs integracyjny dla rodziców składa się z kursu językowego i kursu orientacyjnego.

W kursie językowym, który trwa 900 godzin,

- uczysz się języka niemieckiego i porozumiewania się w życiu codziennym w Niemczech.
- ćwiczysz czytanie, pisanie, rozumienie i mówienie w różnych sytuacjach: wizyty w urzędach i u lekarza, rozmowy rodziców w szkole/przedszkolu, kontakty sąsiedzkie.
- dowiesz się, jak funkcjonuje niemiecki system kształcenia i jak możesz pomóc swoim dzieciom w szkole.
- spotkasz innych rodziców o podobnych zainteresowaniach, z którymi możesz wymieniać poglądy.
- poznasz instytucje, które są ważne dla życia codziennego Twojej rodziny w Niemczech.

W kursie orientacyjnym, który trwa 45 godzin, chodzi o politykę, kulturę i historię Niemiec. Tutaj dowiesz się, jakie prawa i obowiązki mają ludzie mieszkający w tym kraju.

Dobrze wiedzieć **Bezpłatna opieka nad dziećmi**

Podczas kursu wiele instytucji prowadzących kursy oferuje bezpłatną opiekę dla dzieci poniżej trzech lat. A Ty możesz całkowicie skupić się na lekcjach. Twoje dzieci są blisko Ciebie i w dobrych rękach.

„Uczyłam się i dałam radę. Mam teraz ‘Certyfikat kursu integracyjnego’. Dla innych jest to może tylko kawałek papieru, ale dla mnie jest to klucz do życia w Niemczech.“

Aysel z Turcji

4. Ukończenie kursu

Kurs integracyjny kończy się egzaminem językowym „Test języka niemieckiego dla imigrantów” i testem z kursu orientacyjnego.

Jeśli zdasz oba, otrzymasz „Certyfikat kursu integracyjnego”. Oznacza to pomyślne ukończenie kursu.

Dobrze wiedzieć **Certyfikat kursu integracyjnego**

„Certyfikat kursu integracyjnego” pomoże na przykład przy szukaniu pracy i jest przydatny przy staraniu się o zezwolenie na pobyt.

Jest czwartek rano, krótko przed dziewiątą. Na pierwszym piętrze w klasie Szkoły Podstawowej Vilsendorf w Bielefeld zbiera się kilkanaście matek, aby za kilka minut rozpocząć następną lekcję w ramach kursu integracyjnego dla rodziców.

Uczymy i śmiejemy się!

Kobiety na kursie integracyjnym dla rodziców w Szkole Podstawowej Vilsendorf witają się serdecznie, śmieją i wyjmując zeszyty i pióra, wykorzystują czas, aby wymienić parę słów o wczorajszym popołudniu: „Ja wczoraj gotowałam. A ty?” „Byłam z córką w mieście.“

Po prawie roku trwania kursu matki dosyć dobrze znają się między sobą. Większość z nich mieszka tutaj w Vilsendorf i może chodzić piechotą do szkoły.

„Zaczekamy chwilę na Constanzę. Poszła jeszcze szybko na dół do swojego syna do działu opieki nad dziećmi“, informuje kierowniczka kursu Pani Steinkühler. **Zapisała już na tablicy kilka słów - kluczy do dzisiejszej lekcji: „przedszkole“, „przyjęcie do szkoły“, „spotkanie rodziców“, „wykształcenie“.** Uczestniczki w ostatnim tygodniu same zwróciły się do pani Steinkühler z prośbą, że chcą więcej wiedzieć o szkole w Niemczech.

Teraz wszystkie uczestniczki są obecne. Jednak zanim Pani Steinkühler wyjaśni poszczególne słówka z tablicy, kobiety rozpoczynają małą zabawę, którą już dobrze znają i która jest dla nich bardzo ważna, gdyż ćwiczy rozmowy z życia codziennego. „Nazywam się Havva i pochodzę z Turcji. Jak ty się nazywasz?” „Nazywam się Biljana. Moja rodzina pochodzi z Serbii. Mam dwoje dzieci. Ile ty masz dzieci?” Na kogo kolej, decyduje mała kolorowa piłka, którą uczestniczki rzucają do siebie.

Jest dużo śmiechu, ale też skoncentrowana praca nad ćwiczeniem.

„Gramatyka jest oczywiście trudna. Często pytam mojego syna o rodzajnik. Niedawno na przykład nie wiedziałam, czy to jest 'ten', czy 'ta' patelnia. On jest zawsze bardzo dumny, gdy może mi pomóc w nauce“, mówi Meral.

W przerwie jest kawa, herbata, a czasem także ciasto własnego wypieku. Kobiety gawędzą i wymieniają dobre rady. Pani Steinkühler pomaga, gdy zabraknie jakiegoś słowa po niemiecku.

Teraz już dobrze idzie z tym mówieniem. Przede wszystkim z tematami dotyczącymi ich dzieci kobiety coraz lepiej sobie radzą dzięki lekcjom. „Mój syn był chory. Sama poszłam z nim do lekarza“, mówi Züleyha. A Pakeerathy ze Sri Lanki jest dumna z tego, że sama mogła zapisać swoje dziecko do przedszkola.

Lekcje kończą się o godz. 11:30. Constanza i Züleyha szybko idą na dół do działu opieki nad dziećmi, aby odebrać stamtąd swoje maluchy. Matki również tutaj mają sobie dużo do powiedzenia. Przede wszystkim dzisiaj, w ostatnim dniu kursu tego tygodnia, ponieważ w piątki i poniedziałki nie ma kursu w szkole w Vilsendorf. „Na początku nie wiedziałyśmy, czy będzie nam się podobać na tym kursie. Dzisiaj cieszymy się, gdy wakacje się kończą i kurs znowu się zaczyna“, śmieją się matki.

Dalsze pytania?

Kto może uczestniczyć w kursie integracyjnym dla rodziców?

W kursach integracyjnych dla rodziców mogą uczestniczyć matki i ojcowie, którzy mieszkają na stałe w Niemczech i nie mówią wcale albo mało po niemiecku i na początku kursu mają co najmniej jedno dziecko w wieku poniżej 18 lat.

Jak należy zgłosić się na kurs integracyjny?

Trzeba tylko udać się do instytucji prowadzącej kurs integracyjny. Przejmie ona wszystkie dalsze sprawy i pomoże przy wypełnianiu potrzebnych formularzy.

WIĘCEJ INFORMACJI

→ **Telefon:**
+49 (0)911
943 63 90

(Od poniedziałku do piątku,
godz. 9:00 do 12:00,
serwis obywatelski
Urzędu Federalnego
Migracji i Uchodźców)

→ **www.bamf.de**
(Informacje w języku
niemieckim, angielskim,
tureckim i rosyjskim)

Co to jest instytucja prowadząca kurs?

Instytucje prowadzące kurs to publiczne lub prywatne organizacje, które za zezwoleniem Urzędu Federalnego Migracji i Uchodźców (BAMF) lokalnie oferują kursy integracyjne. Zgłaszają one wszystkich uczestników do urzędu federalnego i przeprowadzają testy i egzaminy podczas kursu integracyjnego.

Gdzie znajdę instytucję organizującą kurs?

Lista instytucji prowadzących kurs z numerem telefonu i osobą kontaktową znajduje się w Internecie

pod www.bamf.de/kurstraeger lub zadzwonić do serwisu obywatelskiego Urzędu Federalnego Migracji i Uchodźców (BAMF) i zapytać o instytucje prowadzące kurs w pobliżu. Telefon +49 (0)911 943 63 90, od poniedziałku do piątku, godz. 9:00 do 12:00.

Gdzie odbywa się kurs integracyjny dla rodziców?

Kursy integracyjne dla rodziców odbywają się w pomieszczeniach instytucji prowadzących kurs oraz w szkołach i przedszkolach.

Kiedy odbywa się kurs integracyjny?

Kursy integracyjne są oferowane w różnych dniach i w różnych godzinach. Należy dowiedzieć się w instytucji prowadzącej kurs, kiedy odbędzie się kurs w pobliżu.

Ile kosztuje kurs integracyjny dla rodziców?

Uczestnicy/uczestniczki płacą jeden Euro za godzinę lekcyjną. Pod pewnymi warunkami, przede wszystkim, gdy otrzymuje się zasiłek dla bezrobotnych (Arbeitslosengeld II) lub pomoc społeczną (Sozialhilfe), w Urzędzie Federalnym Migracji i Uchodźców (BAMF) można złożyć wniosek o zwolnienie z tych kosztów. Koszty dojazdu również mogą być zwrócone. Gdy kurs integracyjny dla rodziców zostanie pomyślnie ukończony w ciągu dwóch lat, zwrócona zostaje połowa zapłaconych opłat za kurs. Późni przesiedleńcy mogą uczestniczyć bezpłatnie. Dalsze informacje można uzyskać w swojej instytucji prowadzącej kurs.

Czy koszty przejazdu na kurs integracyjny są zwracane?

Tak, pod pewnymi warunkami. Na przykład, gdy zostałeś(aś) zwolniony(a) z opłat za kurs i odległość do miejsca kursu jest większa niż trzy kilometry, koszty przejazdu mogą być zwrócone.

Co będzie, jeśli podczas kursu znajdę pracę i już nie będę mieć czasu?

Można rozmawiać z instytucją prowadzącą kurs i przenieść się na inny kurs, który np. odbywa się wieczorem lub w weekend.

Dlaczego na koniec kursu integracyjnego mam zdać egzamin?

Jeśli zdasz egzamin końcowy, otrzymasz „Certyfikat kursu integracyjnego”. Pomoże Ci on na przykład przy szukaniu pracy i jest przydatny w staraniu się o zezwolenie na pobyt.

Jakie rodzaje kursów integracyjnych istnieją?

Poza ogólnym kursem integracyjnym istnieją kursy integracyjne specjalnie dla kobiet (Frauenintegrationskurse), dla rodziców (Elternintegrationskurse) i dla młodych dorosłych (Jugendintegrationskurse) oraz dla imigrantów, którzy nie umieją wcale lub wystarczająco czytać i pisać (kursy alfabetyzujące). Istnieją też kursy integracyjne dla uczestników żyjących już dłużej w Niemczech (kursy wspierające) i kursy dla uczestników szybko uczących się (kursy intensywne).

Stopka redakcyjna

Ten obraz naszych czasów otrzymał wsparcie Urzędu Federalnego Migracji i Uchodźców (BAMF). Wydawca: Zeitbild Stiftung, Reichenbachstraße 1, D-80469 München; pon. oprac. wyd. czerwiec 2011; odpowiedzialny za treść: Bernd Woischnik; redakcja: Bernd Woischnik, Christina Georgieva; produkcja całościowa: Zeitbild Stiftung; druk: Schätzl Druck & Medien e. K., Donauwörth; źródła zdjęć: iStockphoto, Regina Recht, Jürgen Volkmann, Zeitbild Stiftung.

Za wsparcie dziękujemy: Christel Griepenburg - Internationaler Bund, Bielefeld; Neven Klepo - Verein Hilfe von Mensch zu Mensch e. V., München; Angelika Schröder - Volkshochschule Bielefeld.

Odnosnie do wymienionych powiązań internetowych wyjaśniamy, że nie mamy żadnego wpływu na formę i treść tych stron i że nie przywłaszczamy sobie ich treści.